

Məhkum edilmiş və ya barəsində qətimkan tədbiri seçilmiş şəxslərə tətbiq edilən elektron nəzarət vasitələrinin siyahısının və onların tətbiqi qaydalarının təsdiq edilməsi haqqında

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI NAZİRLƏR KABİNETİNİN QƏRARI

“Azərbaycan Respublikasının Cinayət Məcəlləsində dəyişikliklər edilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikasının 2017-ci il 20 oktyabr tarixli 816-VQD nömrəli Qanununun tətbiqi barədə” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin [2017-ci il 7 noyabr tarixli 1668 nömrəli](#) Fərmanının 1.2-ci bəndinin icrasını təmin etmək məqsədi ilə Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti **qərara alır**:

1. “Məhkum edilmiş və ya barəsində qətimkan tədbiri seçilmiş şəxslərə tətbiq edilən elektron nəzarət vasitələrinin Siyahısı” təsdiq edilsin (1 nömrəli əlavə).
2. “Məhkum edilmiş və ya barəsində qətimkan tədbiri seçilmiş şəxslərə elektron nəzarət vasitələrinin tətbiqi Qaydaları” təsdiq edilsin (2 nömrəli əlavə).
3. Bu qərar 2018-ci il aprelin 15-dən qüvvəyə minir.

Azərbaycan Respublikasının Baş naziri Artur Rasi-zadə

Bakı şəhəri, 10 aprel 2018-ci il
144

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin
2018-ci il 10 aprel tarixli 144 nömrəli qərarı ilə
təsdiq edilmişdir.

1 nömrəli əlavə

Məhkum edilmiş və ya barəsində qətimkan tədbiri seçilmiş şəxslərə tətbiq edilən elektron nəzarət vasitələrinin

SİYAHISI

1. Məhkum edilmiş və ya barəsində qətimkan tədbiri seçilmiş şəxslərə aşağıdakı elektron nəzarət vasitələri tətbiq edilə bilər:

1.1. elektron qolbaq – məhkum edilmiş və ya barəsində qətimkan tədbiri seçilmiş şəxsin ayağına bağlanılan, onun coğrafi yerdəyişməsini izləyən və məlumatı monitoring mərkəzinə ötürən elektron cihazdır. Elektron qolbaq müstəqil və ya nəzarət qurğuları ilə kompleksdə işləyə bilər. Elektron qolbaq üçüncü şəxslər tərəfindən paltar altında görünməməsi üçün kiçik və yüngül olmalı, nəzarət subyektinə zərər verməyəcək materialdan hazırlanmalı, onun gündəlik fəaliyyətinə çətinlik yaratmamalı, enerji ehtiyatı indikatoru, kilidin açılması, kəmərin kəsilməsi, fiziki və proqram müdaxiləsi detektorları, vibrasiya xəbərdarlıq signalı ilə təchiz edilməli, stasionar və mobil enerji qida mənbəyini dəstəkləməli, zərbəyə, suya, toza, habelə hərərət və hündürlüyün dəyişməsinə qarşı dözümlü olmalı, uzun müddətdə fasiləsiz işləmək üçün enerji ehtiyatını saxlamalıdır. Müstəqil işləyən elektron qolbaq, həmçinin şəbəkə indikatoru, habelə GPS və GSM signalı vasitəsilə coğrafi yeri müəyyən etmək, monitoring mərkəzi ilə data əlaqəsini yaratmaq, məlumatı ötürənədənək yaddaşda saxlamaq funksiyaları, nəzarət qurğuları ilə kompleksdə işləyən elektron qolbaq isə həmin qurğulardan uzaqlaşması detektorları ilə təmin edilməlidir;

1.2. mobil nəzarət qurğusu – elektron qolbaqla birgə istifadə olunan, məhkum edilmiş və ya barəsində qətimkan tədbiri seçilmiş şəxsin daim yanında saxlanmalı olan və qolbaqdan daxil olan izləmə məlumatlarını eyniləşdirərək monitoring mərkəzinə ötürən elektron cihazdır. Mobil nəzarət qurğusu cibdə yerləşməsi üçün kiçik və yüngül olmalı, enerji ehtiyatı və şəbəkə indikatorları, şəbəkədən ayrılması, qolbaqdan uzaqlaşması, fiziki və proqram müdaxiləsi detektorları, səs və vibrasiya xəbərdarlıq signalı, habelə biometrik eyniləşdirmə vasitələri ilə təchiz edilməli, stasionar və mobil enerji qida mənbəyini, interaktiv xəritəni dəstəkləməli, GPS və GSM signalı vasitəsilə coğrafi yeri müəyyən etmək, monitoring mərkəzi ilə data və səs əlaqəsini yaratmaq, məlumatı ötürənədənək yaddaşda saxlamaq funksiyaları ilə təmin edilməlidir;

1.3. ev nəzarət stansiyası – elektron qolbaqla birgə istifadə olunan, məhkum edilmiş və ya barəsində qətimkan tədbiri seçilmiş şəxsin yaşadığı evdə quraşdırılan və qolbaqdan daxil olan signalı eyniləşdirərək şəxsin həmin yerdə olması haqda məlumatları monitoring mərkəzinə ötürən elektron cihazdır. Ev nəzarət stansiyası bir və ya əlaqəli işləyən bir neçə qurğudan ibarət ola bilər. Ev nəzarət stansiyası evdə üfüqi və ya şaquli səth üzərində rahat yerləşdirilməsi üçün kiçik olmalı, yerüstü xətt və (və ya) GSM vasitəsilə şəbəkəyə qoşulmalı, enerji ehtiyatı, şəbəkə və işlək olması indikatorları, enerji mənbəyindən və şəbəkədən ayrılması, fiziki və proqram müdaxiləsi, habelə yerdəyişməsi detektorları, səs xəbərdarlıq signalı ilə təchiz edilməli, stasionar və əlavə ehtiyat enerji qida mənbəyini dəstəkləməli, əhatə dairəsini tənzimləmək, monitoring mərkəzi ilə data və səs əlaqəsini yaratmaq, məlumatı ötürənədənək yaddaşda saxlamaq funksiyaları ilə təmin edilməlidir;

1.4. ev signal ötürücüsü – elektron qolbaqla birgə istifadə olunan, məhkum edilmiş və ya barəsində qətimkan tədbiri seçilmiş şəxsin yaşadığı evdə quraşdırılan və qolbaqdan daxil olan signalı mobil nəzarət qurğusuna ötürən elektron cihazdır. Ev signal ötürücüsü bir və ya əlaqəli işləyən bir neçə qurğudan ibarət ola bilər. Ev signal ötürücüsü evdə üfüqi və ya şaquli səth üzərində rahat yerləşdirilməsi üçün kiçik olmalı, signalın radiotezliklər (Wi-Fi, Bluetooth və sair ola bilər) vasitəsilə ötürücüsü, enerji ehtiyatı, işlək olması indikatorları, enerji mənbəyindən ayrılması, fiziki və proqram müdaxiləsi, habelə yerdəyişməsi detektorları ilə təchiz edilməli, stasionar və əlavə ehtiyat enerji qida mənbəyini dəstəkləməlidir.

Qeyd. Bu Siyahıda dəyişikliklər Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2002-ci il 24 avqust tarixli 772 nömrəli Fərmanı ilə təsdiq edilmiş “İcra hakimiyyəti orqanlarının normativ hüquqi aktlarının hazırlanması və qəbul edilməsi qaydası haqqında Əsasnamə”nin 2.6-1-ci bəndinə uyğun edilə bilər.

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin
2018-ci il 10 aprel tarixli 144 nömrəli qərarı ilə
təsdiq edilmişdir.

2 nömrəli əlavə

Məhkum edilmə və ya barəsində qətimkan tədbiri seçilmiş şəxslərə elektron nəzarət vasitələrinin tətbiqi

QAYDALARI

1. Ümumi müddəalar

1.1. Bu Qaydalar “Azərbaycan Respublikasının Cinayət Məcəlləsində dəyişikliklər edilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikasının 2017-ci il 20 oktyabr tarixli 816-VQD nömrəli Qanununun tətbiqi barədə” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2017-ci il 7 noyabr tarixli 1668 nömrəli Fərmanının 1.2-ci bəndinə uyğun olaraq hazırlanmışdır və məhkum edilmiş və ya barəsində qətimkan tədbiri seçilmiş şəxslərə elektron nəzarət vasitələrinin tətbiq edilməsi ilə bağlı məsələləri tənzimləyir.

1.2. Elektron nəzarət vasitələri azadlığın məhdudlaşdırılması növündə cəzaya məhkum edilmiş, habelə barəsində ev dustaqlığı qətimkan tədbiri seçilmiş şəxslərə, həmçinin məhkəmənin müəyyən etdiyi hallarda şərti məhkum edilmiş və ya cəzadan şərti olaraq vaxtından əvvəl azad edilmiş şəxslərə tətbiq edilir.

1.3. Elektron nəzarət vasitələrinin tətbiqi zamanı bu vasitələrin tətbiq edildiyi şəxsin (bundan sonra – nəzarət subyektinin) qeyri-insani və ya ləyaqəti alçaldan rəftara məruz qalmasına yol verilmir.

2. Elektron nəzarət vasitələrinin tətbiqinə dair tələblər

2.1. Elektron nəzarət vasitələri məhkəmənin müvafiq olaraq azadlığın məhdudlaşdırılması növündə cəzanın, habelə şərti məhkum etmənin və ya cəzadan şərti olaraq vaxtından əvvəl azad etmənin təyin edilməsi barədə qanuni qüvvəyə minmiş yekun qərarı əsasında Azərbaycan Respublikasının Cəzaların İcrası Məcəlləsinə uyğun olaraq icra məmuru (probasiya üzrə) tərəfindən tətbiq olunur.

2.2. Barəsində ev dustaqlığı qətimkan tədbiri seçilmiş şəxslərə Azərbaycan Respublikasının Cinayət-Prosessual Məcəlləsinə uyğun olaraq elektron nəzarət vasitələrinin tətbiqi məhkəmənin qərarının elan olunmasından sonra polis orqanı tərəfindən həyata keçirilir.

2.3. Elektron nəzarət vasitələri tətbiq olunan nəzarət subyektinə müvafiq olaraq icra məmuru (probasiya üzrə) və polis orqanının müvafiq vəzifəli şəxsi tərəfindən məhkəmənin qərarının icrası qaydaları və həmin qaydaların pozulmasının hüquqi nəticələri ilə yanaşı konkret nəzarət vasitəsinin işlək vəziyyətdə saxlanılması tələbi, bunun üçün görülməli olan işlər, habelə hər hansı müdaxilənin və ya cihazın üzərindən çıxarılmasının yolverilməzliyi izah edilir, ona yaddaş kitabçası verilir və bu barədə protokol tərtib olunur.

3. Elektron nəzarət sistemi

3.1. Elektron nəzarət vasitələrinin tətbiqi Azərbaycan Respublikası Ədliyyə Nazirliyinin “Cəza çəkən məhkumlar və həbs edilmiş şəxslər” informasiya sisteminin elektron nəzarət üzrə altsistemi (bundan sonra – elektron nəzarət sistemi) vasitəsilə həyata keçirilir.

3.2. Yerli probasiya qurumlarında və polis orqanlarında quraşdırılmış işçi stansiyalar Azərbaycan Respublikası Ədliyyə Nazirliyinin “Cəza çəkən məhkumlar və həbs edilmiş şəxslər” informasiya sisteminə inteqrasiya olunurlar.

3.3. Elektron nəzarət sistemi vahid data mərkəzindən və onun proqram təminatından, Azərbaycan Respublikasının Ədliyyə Nazirliyində və Azərbaycan Respublikasının Daxili İşlər Nazirliyində quraşdırılan monitorinq mərkəzlərindən və bilavasitə elektron nəzarət vasitələrindən ibarətdir.

3.4. Data mərkəzi elektron nəzarət sisteminin fəaliyyətini təmin edən əsas və məkanca kənarında yerləşən ehtiyat surətlərdən ibarət olan avadanlıq və rabitə infrastrukturunu kompleksidir.

3.5. Proqram təminatı elektron nəzarət vasitələrinin tətbiqi prosesinin təşkili və ona nəzarətin həyata keçirilməsi üçün nəzarət subyektlərinin və onların üzərinə qoyulan vəzifələrin uçotunu, izləmə məlumatlarının vizuallaşdırılmasını və saxlanılmasını, fəvqəladə halların müəyyən edilməsini, bu barədə nəzarət subyektlərinə və nəzarətçilərə xəbərdarlığın göndərilməsini, nəzarətçilərlə nəzarət subyektləri arasında səsli əlaqənin yaradılmasını və sair funksiyaları həyata keçirən avtomatlaşdırılmış mühitdir.

3.6. Monitorinq mərkəzi elektron nəzarət vasitələrinin istifadəsi ilə aparılan bütün izləmə məlumatlarının qəbulunu, emalını, saxlanılmasını, idarə edilməsini və ötürülməsini, habelə məhkum edilmiş və ya barəsində qətimkan tədbiri seçilmiş şəxslərlə operativ əlaqəni təmin edən, müvafiq texniki-proqram vasitələri ilə təchiz olunan, ilin bütün günləri 24 saat ərzində fasiləsiz fəaliyyət göstərən və elektron nəzarət sistemində inteqrasiya edilmiş mərkəzdir.

3.7. Elektron nəzarət vasitələri – nəzarət subyektinin üzərinə qoyulmuş vəzifələrin yerinə yetirilməsini və avtomatlaşdırılmış rejimdə izlənilməsinə təmin edən proqram məhsulu və avadanlıqlardır.

4. Elektron nəzarət vasitələrinin tətbiqinin təşkili

4.1. Elektron nəzarət vasitələri tətbiq edilmiş şəxslərin müəyyən edilmiş vəzifələri yerinə yetirməsinə nəzarət məhkum edilmiş şəxslərə münasibətdə yaşayış yeri üzrə icra məmuru (probasiya üzrə) tərəfindən, ev dustaqlığı qətimkan tədbiri tətbiq edilmiş şəxslərə münasibətdə yaşayış yeri üzrə polis orqanının müvafiq vəzifəli şəxsi tərəfindən həyata keçirilir.

4.2. Yaşadığı yer üzrə yerli probasiya qurumuna və ya polis orqanına gəlmiş (gətirilmiş) nəzarət subyekti Azərbaycan Respublikası Ədliyyə Nazirliyinin "Cəza çəkən məhkumlar və həbs edilmiş şəxslər" informasiya sistemində qeydiyyat alınır və ona nəzarət subyektinin eyniləşdirmə nömrəsi verilir.

4.3. İcra məmuru (probasiya üzrə) və ya polis orqanı məhkəmənin qərarında göstərilən vəzifələrə əsasən tətbiq olunacaq elektron nəzarət vasitəsinin növünü müəyyən edir və elektron nəzarət sistemində yeni nəzarət subyektinin fərdi identifikasiya nömrəsini, soyadını, adını, atasının adını, doğum tarixini, eyniləşdirmə nömrəsini, quraşdırılacaq cihazların seriya nömrələrini, məhdudlaşdırma şərtlərini və onlardan asılı olaraq tələb olunan digər məlumatları elektron nəzarət sistemində daxil edir.

4.4. İcra məmuru (probasiya üzrə) və ya polis orqanının müvafiq vəzifəli şəxsi nəzarət subyekti ilə birgə onun məhkəmənin qərarında göstərilən yaşayış yerinə gedərək, elektron nəzarət vasitəsini bu Qaydaların 5-ci hissəsinə əsasən quraşdırır və aktivləşdirilməsi üçün monitorinq mərkəzinə elektron sorğu göndərir.

4.5. Monitorinq mərkəzində məsul növbətçi dispetçer daxil olan sorğunu yoxlayır və sorğu ilə bağlı suallar yarandıqda, məlumatı icra məmuru (probasiya üzrə) və ya polis orqanının müvafiq vəzifəli şəxsi ilə dəqiqləşdirdikdən sonra nəzarət subyektini izləmə siyahısına daxil edib, quraşdırılacaq elektron nəzarət vasitələrini aktivləşdirir.

4.6. Elektron nəzarət vasitəsinin tətbiqinin təşkili üzrə işlər yekunlaşdıqdan sonra icra məmuru (probasiya üzrə) və ya polis orqanının müvafiq vəzifəli şəxsi bu barədə protokol tərtib edir.

4.7. Azadlığın məhdudlaşdırılması növündə cəzaya məhkum edilmiş, şərti məhkum edilmiş və ya cəzadan şərti olaraq vaxtından əvvəl azad edilmiş şəxslər elektron nəzarət vasitəsini gəzdirməkdən imtina etdikdə, onu zədələdikdə və ya digər üsulla yararsız vəziyyətə saldıqda, yaxud həmin vasitənin işlək vəziyyətdə saxlanılması üçün ona xidmət etmədikdə, müvafiq olaraq Azərbaycan Respublikasının Cəzaların İcrası Məcəlləsinə uyğun tədbirlərin görülməsi üçün icra məmuru (probasiya üzrə) tərəfindən məhkəməyə təqdimat verilir. Həmin vəzifələr barəsində ev dustaqlığı qətimkan tədbiri seçilmiş şəxslər tərəfindən yerinə yetirilmədikdə, bu barədə Azərbaycan Respublikasının Cinayət-Prosessual Məcəlləsinə müvafiq tədbirlərin görülməsi üçün cinayət prosesini həyata keçirən orqana məlumat verilir.

5. Elektron nəzarət vasitələrinin quraşdırılması

5.1. Elektron nəzarət vasitəsi nəzarət subyektinin üzərinə bağlanılmamışdan əvvəl texniki mütəxəssislər tərəfindən yoxlanılmalı, sanitariya normalarına uyğun işlənilməlidir.

5.2. Nasaz, o cümlədən fiziki xəsarət, enerji ehtiyatı elementlərinin zəifliyi, korpusun hermetikliyinin pozulması və bu kimi digər əlamətlər müşahidə olunan elektron nəzarət vasitələri nəzarət subyektinin üzərinə bağlanıla bilməz.

5.3. Nəzarət subyektinin üzərinə elektron nəzarət vasitəsinin bağlanması eyni cinsin nümayəndəsi tərəfindən həyata keçirilir.

5.4. Yetkinlik yaşına çatmamış nəzarət subyektinin üzərinə elektron nəzarət vasitəsinin bağlanması valideynlərinin və ya digər qanuni nümayəndələrinin iştirakı ilə həyata keçirilir.

5.5. Növündən asılı olaraq elektron nəzarət vasitələrinin quraşdırılması aşağıdakı qaydada həyata keçirilir:

5.5.1. elektron qolbaq – nəzarət subyektinin ayağına topuğun əyilmə yerindən yuxarıda elastik kəmər və birdəfəlik pərçim vasitəsilə kilidlənir. Kəmərin sıxlığı ayaqda rahat hərəkət etmək, nəzarət subyektinə ağır hissini verməmək, eyni zamanda hərəkət zamanı çıxmamaq baxımından tənzimlənir. Elektron qolbaq nəzarət subyektinin ayağına bağlandıqdan sonra işə salınır və bu zaman vibrasiya, habelə az görünən işıq siqnalı vasitəsilə işarə verir. Elektron qolbaq müstəqil və ya nəzarət qurğuları ilə kompleksdə işləyə bilər. Müstəqil işləyən elektron qolbağa, həmçinin GSM kart taxılır və işə salındıqdan sonra GPS və GSM siqnalları yoxlanılır, nəzarət subyekti, tarix, saat, yer və məhdudlaşdırma şərtləri barədə məlumatlar monitorinq mərkəzi ilə sinxronlaşdırılır. Monitorinq mərkəzi ilə əlaqə yaradılaraq səs və data mübadiləsi, eləcə də xəbərdarlıq siqnallarının işlək olması yoxlanılır;

5.5.2. mobil nəzarət qurğusu – GSM kart taxıldıqdan sonra işə salınır, GPS və GSM siqnalları yoxlanılır, bağlantıda işləyəcək elektron qolbaq və olduğu təqdirdə digər elektron nəzarət vasitələri tanındılır, nəzarət subyekti, tarix, saat, yer və məhdudlaşdırma şərtləri barədə məlumatlar monitorinq mərkəzi ilə sinxronlaşdırılır. Monitorinq mərkəzi ilə əlaqə yaradılaraq səs və data mübadiləsi, eləcə də xəbərdarlıq siqnallarının işlək olması yoxlanılır. Mobil nəzarət qurğusu elektron qolbaq ilə birgə tətbiq olunur. İzləmə şərtlərindən asılı olaraq, ev nəzarət stansiyası və ev siqnal ötürücüsü ilə bağlantı yaradıla bilər;

5.5.3. ev nəzarət stansiyası – nəzarət subyektinin yaşadığı evdə elektrik enerji mənbəyinin (rozетка) bilavasitə yaxınlığında üfüqi və ya şaquli səth üzərində möhkəm bərkidildikdən sonra işə salınır, yerüstü xətt və (və ya) GSM vasitəsilə şəbəkəyə qoşulması yoxlanılır, elektron qolbaq, habelə olduğu təqdirdə digər elektron nəzarət vasitələri tanındılır, nəzarət subyekti, tarix, saat, yer və məhdudlaşdırma şərtləri barədə məlumatlar monitorinq mərkəzi ilə sinxronlaşdırılır. Monitorinq mərkəzi ilə əlaqə yaradılaraq data və olduqda səs mübadiləsi, eləcə də xəbərdarlıq siqnallarının işlək olması yoxlanılır. Ev nəzarət stansiyası elektron qolbaqlarla birgə tətbiq olunur. İzləmə şərtlərindən asılı olaraq, mobil nəzarət qurğusu və ev siqnal ötürücüsü ilə bağlantı yaradıla bilər;

5.5.4. ev siqnal ötürücüsü – nəzarət subyektinin yaşadığı evdə elektrik enerji mənbəyinin (rozетка) bilavasitə yaxınlığında üfüqi və ya şaquli səth üzərində möhkəm bərkidildikdən sonra işə salınır, elektron qolbaq, habelə olduğu təqdirdə digər elektron nəzarət vasitələri tanındılır. Monitorinq mərkəzi ilə əlaqə yaradılaraq işlək olması yoxlanılır. Ev siqnal ötürücüsü elektron qolbaq və mobil nəzarət qurğusu ilə birgə tətbiq olunur. Nəzarət subyektinin yaşadığı evin ölçülərindən və quruluşundan asılı olaraq, bir neçə ev siqnal ötürücüsü birgə istifadə edilə bilər.

5.6. Bütün texniki proseslər yekunlaşdıqdan sonra icra məmuru (probasiya üzrə) və ya polis orqanının müvafiq vəzifəli şəxsi tətbiq olunan elektron nəzarət vasitələrinin növündən asılı olaraq, nəzarət subyektinə sınaq məqsədi ilə izləmə şərtlərini və nəzarət vasitəsinin işlək vəziyyətdə saxlanılmasına dair tələbləri pozan hərəkətləri etməyi tapşırır və onların monitoring mərkəzində qeyd alınan izləmə məlumatları ilə, habelə quraşdırılmış avadanlığa daxil olan xəbərdarlıq siqnalları ilə uyğunluğunu yoxlayır.

6. izləmə və pozuntu hallarında görülməli tədbirlər

6.1. Bütün nəzarət subyektlərinin izlənməsi monitoring mərkəzinin dispetçerləri tərəfindən həyata keçirilir. izləmə real vaxt rejimində aparılır.

6.2. İcra məmuru (probasiya üzrə) və polis orqanının müvafiq vəzifəli şəxsi nəzarət subyektlərinin izləmə məlumatlarını yerli probasiya qurumunda və ya polis orqanında quraşdırılmış işçi stansiyalar vasitəsilə real vaxt rejimində tam həcmdə əldə edir.

6.3. izləmənin ilk 72 saati ərzində nəzarət subyekti barədə daxil olan bütün informasiya vizuallaşdırılır və dispetçerlər onu nəzarətdə saxlayır. Bu müddətdə hər hansı pozulmanın qeydiyyata alınub-alınmamasından asılı olmayaraq, dispetçerlər hər 24 saatdan bir nəzarət subyekti ilə səsli əlaqə saxlayır, elektron nəzarət vasitələrinin texniki vəziyyəti, daxil olan xəbərdarlıqlar və bununla bağlı baş verən digər hallar barədə məlumat alır, yaranmış çətinliklərin həlli üçün tövsiyələr verir, hər bir zəng barədə qeydiyyat aparırlar.

6.4. izləmənin ilk 72 saati bitdikdən sonra dispetçer bu müddətdə qeydiyyata alınanlar barədə hesabatı informasiya sistemi vasitəsilə məsul icra məmuruna (probasiya üzrə) və ya polis orqanının müvafiq vəzifəli şəxsinə ötürür. İcra məmuru (probasiya üzrə) və ya polis orqanının müvafiq vəzifəli şəxsi hesabatla tanış olur və orada hər hansı pozulmanın qeydiyyata alınub-alınmamasından asılı olmayaraq, növbəti 24 saat ərzində nəzarət subyekti ilə görüşür, elektron nəzarət vasitələri evində quraşdırılıbsa, onun evinə baş çəkir və avadanlığın texniki vəziyyətini öyrənir.

6.5. Onlayn rejimdə izləmə və baş çəkmə nəticəsində izləməni mümkün olmayan hər-hansı bir problem aşkar olunmadıqda, nəzarət avtomatlaşdırılmış rejimdə davam edir.

6.6. Avtomatlaşdırılmış izləmə rejimində daxil olan izləmə məlumatları proqram təminatı tərəfindən fasiləsiz təhlil edilir və yalnız pozuntu aşkar edildikdə, bu barədə pozuntunun təfərrüatlı təsviri ilə dispetçerə xəbərdarlıq siqnalı daxil olur və pozuntuya yol verən nəzarət subyektinin izləmə məlumatları vizuallaşdırılır.

6.7. Pozuntu aşkar olunduğu halda, dispetçer göstərilən ardıcılıqla aşağıdakı hərəkətləri həyata keçirir:

6.7.1. baş verən hadisə, habelə onun aradan qaldırılması üçün görülməli olan işlər barədə nəzarət subyektinə informasiya sistemi vasitəsilə məlumat ötürür;

6.7.2. pozuntu 15 dəqiqə ərzində aradan qaldırılmadıqda, nəzarət subyekti ilə səs əlaqəsini yaradaraq baş verən hadisə və onun aradan qaldırılması üçün görülməli olan işlər barədə məlumat verir;

6.7.3. əlaqə yaratmaq mümkün olmadıqda, dispetçer növbəti 60 dəqiqə ərzində bu cəhdi hər 5 dəqiqədən bir təkrarlayır;

6.7.4. pozuntu aradan qaldırılmadıqda və ya nəzarət subyekti ilə əlaqə saxlamaq mümkün olmadıqda, məsul icra məmuruna (probasiya üzrə) və ya polis orqanının müvafiq vəzifəli şəxsinə hadisə barədə məlumat verir və elektron sistem vasitəsilə onun aradan qaldırılması üçün görülməli işləri əhatə edən hesabatı müvafiq işçi stansiyalara ötürür.

6.8. Pozuntu aşkar olunduğu halda, məsul icra məmuru (probasiya üzrə) və ya polis orqanının müvafiq vəzifəli şəxsi göstərilən ardıcılıqla aşağıdakı hərəkətləri həyata keçirir:

6.8.1. hadisə barədə məlumatı aldıqdan sonra dərhal nəzarət subyekti ilə telefon vasitəsilə və ya yaşadığı yerə gedərək əlaqə saxlamağa cəhd göstərir;

6.8.2. nəzarət subyekti ilə əlaqə saxladığı təqdirdə, hadisənin aradan qaldırılması və izləmənin normal rejimdə davam etdirilməsi üçün tədbirlər görür;

6.8.3. hadisənin səbəblərini öyrənərək, bu barədə məlumatı, hadisənin üzrlü səbəbdən baş verməsini sübut edən sənədlər olduqda isə həmçinin onların skan versiyasını Azərbaycan Respublikası Ədliyyə Nazirliyinin "Cəza çəkən məhkumlar və həbs edilmiş şəxslər" informasiya sistemində daxil edir;

6.8.4. nəzarət subyekti ilə əlaqə saxlamaq mümkün olmadıqda, onun axtarışı üzrə tədbirlər görür.

7. izləmə şərtlərinin və elektron nəzarət vasitələrinin dəyişdirilməsi

7.1. izləmə şərtləri Azərbaycan Respublikasının Cəzaların İcrası Məcəlləsinin 51-3.3-51-3.6-cı və Azərbaycan Respublikasının Cinayət-Prosessual Məcəlləsinin 163.8-ci maddələrində nəzərdə tutulmuş hallarda və qaydada dəyişdirilir.

7.2. izləmə şərtlərinin dəyişdirilməsi üçün elektron nəzarət vasitələrinin dəyişdirilməsi tələb olunmadıqda, avadanlıq nəzarət subyektinin üzərindən çıxarılmadan və deaktiv edilmədən informasiya sistemində yeni şərtlər göstərilir. İcra məmuru (probasiya üzrə) və ya polis orqanının müvafiq vəzifəli şəxsi nəzarət subyektinə sınaq məqsədi ilə izləmə şərtlərini pozan hərəkətləri etməyi tapşırır və onların monitoring mərkəzində qeyd alınan izləmə məlumatları, habelə quraşdırılmış avadanlığa daxil olan xəbərdarlıq siqnalları ilə uyğunluğunu yoxlayır.

7.3. izləmə şərtlərinin dəyişdirilməsi müvəqqəti olduqda, bunun üçün nəzərdə tutulmuş müddət bitdikdən sonra icra məmuru (probasiya üzrə) və ya polis orqanının müvafiq vəzifəli şəxsi bu Qaydaların 7.2-ci bəndində göstərilən tədbirləri yenidən yerinə yetirir.

7.4. izləmə şərtlərində edilmiş dəyişikliklərdən asılı olaraq, elektron nəzarət vasitələrinin dəyişdirilməsi də tələb oluna bilər. Belə dəyişikliklər yalnız daimi ola bilər. Bu halda, elektron nəzarət vasitələri bu Qaydaların 8-ci hissəsinə müvafiq olaraq çıxarılır və 5-ci hissəsinə müvafiq olaraq yenisi bağlanılır.

7.5. Tətbiq olunan elektron nəzarət vasitəsi yararsız hala düşdükdə və ya fəaliyyətində nasazlıqlar müşahidə olunduqda, o yenisi ilə əvəz edilə bilər. Bunun üçün icra məmuru (probasiya üzrə) və ya polis orqanının müvafiq vəzifəli şəxsi nasaz avadanlığa onu çıxarmadan baxış keçirməli və onun bilərəkdən korlanmaması aşkar olunduqda,

dəyişdirilməsi barədə qərar verməlidir. Belə halda, icra məmuru (probasiya üzrə) və ya polis orqanının müvafiq vəzifəli şəxsi bu Qaydaların 7.4-cü bəndində göstərilən tədbirləri yerinə yetirir. Nəzarət subyekti elektron nəzarət vasitəsini zədələdikdə və ya digər üsullarla yararsız vəziyyətə saldıqda, həmin vasitənin dəyəri ondan tutulur.

8. Elektron nəzarət vasitələrinin çıxarılması

8.1. Şərti məhkum etmənin, cəzadan şərti olaraq vaxtından əvvəl azad etmənin, azadlığın məhdudlaşdırılmasının və ya ev dustaqlığının müddəti bitdikdə, ləğv edildikdə elektron nəzarət vasitəsi icra məmuru (probasiya üzrə) və ya polis orqanı tərəfindən birdəfəlik çıxarılır.

8.2. Şəxsə tibbi yardımın göstərilməsi zərurəti ilə əlaqədar elektron nəzarət vasitəsinin müvəqqəti çıxarılması ilə bağlı nəzarət subyektinin müraciətinə təxirəsalınmadan baxılır və əsaslandırılmış qərar qəbul edilir.

8.3. Elektron nəzarət vasitəsinin çıxarılması üçün onun monitoring mərkəzində deaktiv edilməsi və izləmə sessiyasının bağlanması tələb olunur.

8.4. Elektron nəzarət vasitələri çıxarıldıqda, icra məmuru (probasiya üzrə) və ya polis orqanının müvafiq vəzifəli şəxsi onun texniki vəziyyətini yoxlayır və mövcud olan bütün nasazlıqlar, o cümlədən fiziki xəsarət, enerji ehtiyatı elementlərinin zəifliyi, korpusun hermetikliyinin pozulması və bu kimi digər əlamətlər barədə akt tərtib edir.

8.5. Birdəfəlik çıxarılmış elektron nəzarət vasitələri onun texniki vəziyyəti barədə aktla birlikdə monitoring mərkəzinə göndərilir.

8.6. Monitoring mərkəzində çıxarılmış elektron nəzarət vasitələrinin texniki vəziyyəti qiymətləndirilir və avadanlıq bərpa olunması və digər nəzarət subyektinə bağlanması məqsədi ilə hazırlanması üçün aidiyyəti üzrə təhvil verilir.

9. Yekun müddəalar

9.1. Azərbaycan Respublikası Ədliyyə Nazirliyinin "Cəza çəkən məhkumlar və həbs edilmiş şəxslər" informasiya sistemində toplanılan izləmə məlumatları elektron nəzarət vasitələrinin tətbiqi müddəti bitdikdən sonra arxivləşdirilir, 6 ay keçdikdən sonra isə ləğv olunur.

9.2. İzləmə zamanı baş verən hadisələr, onların səbəbləri və aradan qaldırılması müddəti, habelə izləmə şərtlərinin və elektron nəzarət vasitələrinin dəyişməsi barədə hesabat Azərbaycan Respublikası Ədliyyə Nazirliyinin "Cəza çəkən məhkumlar və həbs edilmiş şəxslər" informasiya sistemində ötürülür və orada 15 il saxlanılır.

Qeyd. Bu Qaydalarda dəyişikliklər Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2002-ci il 24 avqust tarixli 772 nömrəli Fərmanı ilə təsdiq edilmiş "icra hakimiyyəti orqanlarının normativ hüquqi aktlarının hazırlanması və qəbul edilməsi qaydası haqqında Əsasnamə"nin 2.6-1-ci bəndinə uyğun edilə bilər.